

ProjectCenter

www.ProjectCenter.ir

📷 | @projehcenter

➔ | @projehcenter_ir

...

فهرست مطالب

موضوع	صفحه
مقدمه	۱
۱ - ۱ - اوقات فراغت	۴
نظریات مرتبط با فراغت	۶
اهداف گذران فراغت	۷
ویژگیهای فعالیتهای فراغتی	۹
کار دلخواه و آزاد در وقت آزاد	۱۱
فراغت و تفریح در دین	۱۳
ابعاد اقتصادی گذران فراغت	۱۴
تأثیرات عدم برنامه ریزی فراغت	۱۵
تقسیم بندی وقت آزاد	۱۷
نیازهای امروزی به فعالیتهای فراغتی	۱۸
تأثیر اوقات فراغت در معماری	۲۲
جهانی شدن برنامه ریزی گذران فراغت	۲۳
سابقه برنامه ریزی فراغت در ایران	۲۴
بخشهای موثر در برنامه ریزی فراغت	۲۵
تمهیدات کالبدی و راهکارهای عملی تفریح	۲۶
فضاهای فراغتی تهران	۲۸
مقدمه	۲۸
سیر تحول کاربری گذاران اوقات فراغت در تهران	۲۹
حکومت پهلوی اول	۳۱

۳۲	حکومت پهلوی دوم (۲۵ - ۱۳۲۰ ش) :
۳۲	حکومت پهلوی دوم (۴۵ - ۱۳۲۵ ش) :
۳۳	حکومت پهلوی دوم (۵۷ - ۱۳۴۵ ش) :
۳۴	حکومت جمهوری اسلامی (بعد از بهمن ۱۳۵۷) :
۳۵	تبیین نیاز - شرایط خاص تهران
۴۰	فرصتهای گذران اوقات فراغت در تهران
۴۲	طبقه بندی فعالیتهای گذران اوقات فراغت در تهران
۴۲	ویژگیهای عرضه تسهیلات گذران اوقات فراغت در محیط بیرون شهر تهران
۴۴	ویژگیهای عرضه تسهیلات گذران اوقات فراغت در درون شهر تهران
۴۶	تحلیل و جمع بندی
۴۹	۱ - ۲ - فضاهای جمعی
۴۹	مقدمه
۴۹	۱ - ۲ - ۱ - تمدن و جامعه
۵۰	۱ - ۲ - ۲ - تمدن و شهر
۵۱	۱ - ۲ - ۳ - شهر و حیات مدنی
۵۲	۱ - ۲ - ۴ - فضای جمعی
۵۴	۱ - ۲ - ۵ - فضای شهری
۵۸	کارکردهای فضاهای شهری
۶۰	اهمیت پیاده روی
۶۱	مسافت فضای شهری
۶۲	میدان
۶۳	خیابان
۶۴	۱ - ۳ - انسان و طبیعت

۶۵.....	۱ - ۳ - ۱ - انسان و طبیعت در تمدن ایران
۶۷.....	۱ - ۴ - باغ ایرانی
۶۹.....	۱ - ۴ - ۱ - آب در باغ ایرانی
۶۹.....	۱ - ۴ - ۲ - گیاه در باغ ایرانی
۷۰.....	۱ - ۴ - ۳ - اصول طراحی باغ ایران
۷۴.....	۱ - ۵ - چشم اندازهای فرهنگی
۷۵.....	موزائیک وسیع
۷۶.....	گزینش دشوار
۷۷.....	حمایت جهانی
۷۸.....	۱ - ۶ - حس قداست
۸۴.....	۱ - ۷ - گردشگری (توریسم)
۸۴.....	۱ - ۷ - ۱ - گردشگری و گردشگران در ایران
۸۶.....	۱ - ۷ - ۲ - اکوتوریسم
۸۶.....	امکان سنجی جاذبه های اکوتوریسم در ایران
۸۷.....	۱ - ۸ - طرح منظر
۹۲.....	۱ - ۸ - ۱ - منظره پردازی
۹۳.....	۱ - ۸ - ۱ - ۱ - منظره پردازی در هنر اروپا
۹۶.....	۱ - ۸ - ۱ - ۲ - منظره پردازی در ایران
۹۸.....	فصل دوم
۹۸.....	مطالعات بستر فرحزاد در گذر زمان
۹۹.....	۲ - ۱ - شناخت تاریخ منطقه
۱۰۰.....	سفر امامزاده داوود
۱۰۳.....	درختهای توت وقفی

۱۰۴.....	راه امامزاده داوود .....
۱۰۵.....	سنگ مثقال - ینجه زار .....
۱۰۷.....	معجزات امامزاده .....
۱۰۹.....	امامزاده داوود (از توابع قصبه کن) .....
۱۱۹.....	مطالعات اقلیمی .....
۱۱۹.....	زمین شناسی .....
۱۲۳.....	آب و هوا .....
۱۲۳.....	بارندگی .....
۱۲۳.....	دما .....
۱۲۶.....	ویژگیهای طبیعی .....
۱۲۶.....	زمین لرزه های تاریخی : .....
۱۲۷.....	۲ - ۳ - پوشش گیاهی .....
۱۲۸.....	۲ - ۴ - مطالعات سازمان فضایی و سیمای منطقه .....
۱۲۸.....	۲ - ۴ - ۱ - شناخت سازمان فضایی : .....
۱۲۸.....	۲ - ۴ - ۱ - ۱ - نظام توزیع عناصر : .....
۱۳۰.....	۲ - ۴ - ۱ - ۲ - نظام توزیع کاربریها : .....
۱۳۲.....	۲ - ۴ - ۲ - شناخت ساخت فضایی .....
۱۳۲.....	۲ - ۴ - ۳ - شناخت فضای شهری (جمعی) .....
۱۳۴.....	نتیجه گیری : .....
۱۳۴.....	۲ - ۴ - ۴ - شناخت سیمای شهر .....
۱۳۵.....	۲ - ۴ - ۴ - ۱ - سیمای بیرونی شهر (نمای از دور شهر) .....
۱۳۶.....	۲ - ۴ - ۴ - ۲ - سیمای درونی بافت .....
۱۳۹.....	۲ - ۵ - شناخت ارزشهای اجتماعی - فرهنگی .....

- ۲ - ۶ - تحولات جمعیتی ، اقتصادی و فعالیتی ۱۴۰
- ۲ - ۶ - ۱ - وضعیت و عوارض اجتماعی توسعه در محدوده ۱۴۱
- ۲ - ۶ - ۱ - ۱ - تغییرات اکولوژی اجتماعی ۱۴۱
- ۲ - ۶ - ۱ - ۲ - تعارض طبیعت و شهر ۱۴۲
- ۲ - ۶ - ۱ - ۳ - نا امنی اجتماعی ۱۴۳
- ۲ - ۶ - ۱ - ۴ - افول نقش فراغتی و تفریحی محدوده ۱۴۳
- ۲ - ۶ - ۲ - وضعیت مالکیت اراضی ۱۴۳
- ۲ - ۶ - ۱ - نحوه حقوقی مالکیت اراضی ۱۴۴
- ۲ - ۷ - مطالعات منظر محیط ۱۴۵
- ۲ - ۸ - تحلیل نیروهای موثر بر حوزه ۱۴۶
- ۲ - ۸ - ۱ - شبکه حمل و نقل ۱۴۶
- ۲ - ۸ - ۲ - تأسیسات و زیر ساختهای شهری ۱۴۷
- ۲ - ۹ - طرحها و پروژه های مصوب ۱۴۸
- ۲ - ۹ - ۱ - کلیات طرح تفصیلی ۱۴۸
- ۲ - ۹ - ۲ - طرح جامع قدیم تهران ۱۴۹
- ۲ - ۹ - ۳ - طرح اجرایی تهران (۱۳۵۰) ۱۴۹
- ۲ - ۹ - ۴ - طرح جامع توسعه جهانگردی در ایران (۱۳۵۱) ۱۵۰
- ۲ - ۹ - ۵ - طرح جامع جدید ساماندهی تهران (۱۳۷۰) ۱۵۰
- ۲ - ۹ - ۶ - طرح مطالعات ساماندهی گردشگاههای تهران (۱۳۷۴) ۱۵۲
- ۲ - ۹ - ۷ - طرح بهسازی منطقه فرحزاد (۱۳۷۲ - شهرداری تهران) ۱۵۳
- نتیجه گیری ۱۵۳
- فصل سوم : ۱۵۵
- امکانات و محدودیتها ۱۵۵

۱۵۵.....	۳ - ۱ - امکانات و محدودیت‌های طبیعی
۱۵۶.....	۳ - ۲ - امکانات و محدودیت‌های کالبدی
۱۵۷.....	۳ - ۳ - امکانات و محدودیت‌های اجتماعی
۱۵۸.....	فصل چهارم :
۱۵۸.....	اهداف کلی و اهداف عملیاتی
۱۵۸.....	۴ - ۱ - اهداف کلی
۱۵۸.....	۴ - ۲ - اهداف عملیاتی
۱۶۰.....	فصل پنجم
۱۶۰.....	برنامه های پیشنهادی
۱۶۰.....	۵ - ۱ - برنامه کاربری اراضی
۱۶۰.....	۵ - ۲ - برنامه حمل و نقل و زیر ساختها
۱۶۰.....	۵ - ۲ - ۱ - برنامه حمل و نقل
۱۶۱.....	۵ - ۲ - ۲ - برنامه زیر ساختها
۱۶۱.....	۵ - ۳ - برنامه مدیریت آب
۱۶۲.....	۵ - ۴ - برنامه نظام فضای باز و سبز
۱۶۲.....	۵ - ۵ - برنامه طراحی شهری

مقدمه

افزایش امکانات مادی ، کاهش زمان کار روزانه ، افزایش تعطیلات هفتگی و سالانه ، پیدایش سالهایی در دوران جوانی که فرد با فقدان و یا کمی مسئولیت روبروست و در مجموع توجه بشر به زمان فراغت به عنوان بخشی جدی از دوران زندگی ، این پدیده را در جایگاهی قرار داده است که بی توجهی به آن علاوه بر ایجاد ضایعات و آسیب های اجتماعی ، موجبات نارضایتی جامعه را نیز فراهم خواهد نمود . افزایش اوقات فراغت از ۳ سال در جامعه کشاورزی به ۱۲ سال در جامعه صنعتی و حتی ۱۹ سال در جامعه فراصنعتی در طول عمر یک نسل امروزی نسبت به سادگی بتوان از آن چشم پوشید . تأثیر بهره برداری مطلوب از این بخش از زندگی ، در پرورش انسان و رشد و شکوفایی شخصیت وی و در نهایت تکامل جامعه به حدی است که برخی تمدن جدید را « تمدن فراغت » نامیده اند . (ساورخانی ، ۱۳۷۰ ، ۷۶۴)

در شهرهای بزرگ تراکم بالای ساختمان ، کمبود و قیمت بالای زمانی ، مانعی بر سر راه ایجاد اماکن ورزشی ، تفریحی و گردشگری برای رفع نیاز ساکنین شهر می باشد . از اینرو توجه به زمینهای حاشیه شهر و حتی مناطق خوش آب و هوای حومه شهرها به عنوان روشی جایگزین ، مورد توجه قرار گرفته است . در ایران خلأ قدرت اداری موجود در این زمینه یکی از موانع اساسی پرداختن به این امر است . بدین معنی که شهرداریها خود را در چارچوب محدوده قانونی شهر موظف و مکلف به برنامه ریزی می بینند و فراتر از آن

را در خارج از حیطة مسؤلیتی خویش می دانند . ازدحام جمعیت در ایام تعطیل در پارکها و فضاهای تفریحی داخل شهر و نیز خروج صدها هزار نفر از ساکنین در تعطیلات پایان هفته به حومه های شهر و پناهگیری در دامان طبیعت نمودهایی است از کمبود امکانات تفریحی شهر و نیز خستگی از دغدغه های زندگی شهری که لزوم توجه به امکانات تفریحی شهری را اشعار می دارند .

شهر تهران به صورتی شگفت آور تمام مراحل تحول و توسعه شهری را در طول کمتر از نیم قرن از سر گذرانیده و اینک به یکی از بیست کلان شهر پر مسأله جهان تبدیل شده است .

محدوه تهران قدیم تا شصت سال پیش فقط چهار درصد از سطح تهران امروزی را دارا بوده است . رشد و توسعه این شهر تا جنگ جهانی دوم بطور آرام و یکنواخت بوده اما توسعه آن بعد از جنگ سرعت بیشتری گرفته و در سال ۱۳۵۴ به حدود ۱۲ برابر افزایش یافته در حالیکه توسعه آن در سراسر دوره قاجاریه فقط چهار برابر بوده است . در روند این تحول سریع و ناموزون ، چشم انداز جغرافیایی و خاستگاه طبیعی تهران با تغییرات ویرانگر و انواع عدم تعادل روبرو گردیده است . گسترش خزنده شهر به دامنه های کوهستانی البرز و دشتهای سرسبز جنوبی و ادغام صدها روستا و هکتارها باغ و مزرعه در پیکر آن ، تمام حیات شهروندان را به مخاطره افکنده است .